

వరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

60. అల్ ముమ్తహిన్హో సూరా పరిచయం

ఈ సూరహో మదీనాలో అవతరించబడింది. ఇందులో 13 వాక్యాలు, 2 రుకూలు ఉన్నాయి. ఉమ్మె కుల్యామ్ను పరీక్షించే నిమిత్తం అవతరించబడింది. - హుదైబీయా ఒప్పుందం తరువాత మక్కా అవిశ్వాసులు దాన్ని పొటించలేదు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మక్కాపై దండయాత్రకై సంకల్పించుకున్నారు. మక్కాను జయించే నిర్ణయాన్ని కొండరి ముందు పెట్టారు. హాతిబ్ బిన్ అబీబల్ మక్కాకు చెందినవారు కారు. వేరే ప్రాంతం నుండి వచ్చి ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్�స్ మైత్రితో అక్కడ స్థిరపడ్డారు. ఇతను కూడా మదీనాకు వలసవచ్చిన వారిలో ఉన్నారు. కాని అతని సంతానం, అతని సోదరుడు, చిన్నాన్న మొదలైనవారు మక్కాలోనే ఉంటున్నారు. ఒకవేళ ముస్లిములు మక్కాపై దాడిచేస్తే తన బంధువులను సంతానాన్ని అవిశ్వాసులు రక్షించుకుంటారని, అందువల్ల వారికి లేఖ ప్రాచ్ఛామని నిర్ణయించుకున్నారు. అతను ఈ ఉత్తరాన్ని సారహో అనే అవిశ్వాస స్ట్రీకి ఇచ్చి పంపారు. దైవవాటి ద్వారా ప్రవక్త (స) కు ఈ విషయం తెలిసింది. ప్రవక్త (స) వెంటనే అలీ, అబూ మర్జస్ డి బేర్లను ఉత్తరం తీసుకోవలసిందిగా ఆదేశించి పంపారు. అంతేకాక ఆ స్ట్రీ మీకు రౌజ్ భాఫ్లో కలుస్తుందని, ఆమె ఉత్తరం ఇచ్చివేస్తే ఆమెను వదలివేయమని సూచించారు. అనేక విధాలుగా ఆమెను పోచ్చరించిన తర్వాత ఆమె తన వెంట్లుకలలో నుండి ఆ ఉత్తరాన్ని తీసి ఇచ్చింది. అందులో హాతిబ్, ప్రవక్త (స) యొక్క నిర్ణయాలను గురించి మక్కా అవిశ్వాసులకు తెలియజేసారు.

ప్రవక్త (స) నీవిలా ఎందుకు చేసావు? అని హాతిబ్ ను అడిగారు. దానికి అతను ఓ ప్రవక్త! నా గురించి తొందరపడవడ్డని విన్నవించుకున్నాడు. ఆ తరువాత ఉత్తరం ప్రాయదానికి గల కారణాన్ని తెలిపి, నేను ఇస్లాంను త్యజించలేదని విన్నవించుకున్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇతడు సత్యం పలుకుతున్నాడు అని అన్నారు. దానికి ఉమర్ (ర), ప్రవక్త! మీరు కోరితే ఇతని తల నరికివేస్తాను అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) అతను బద్రీ యుద్ధంలో పాల్గొన్నాడు. బద్రీలో పాల్గొన్న వారందరినీ అల్లాహ్ క్షమించి వేసాడు అని అన్నారు. అది విన్న ఉమర్ కళ్ళ నుండి అశ్రువులు రాలాయి. అంతా అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్తకే తెలుసు అని అన్నారు. ఈ సంఘటన తరువాత ప్రారంభ వాక్యాలు అవతరించాయి. వీటిలో అల్లాహ్ శత్రువులను తమ శత్రువులుగా చేసుకోరాదని వారించటం జరిగింది. మీరు వారికి ప్రవక్త (స) రహస్యాలను గురించి తెలుపుతున్నారు. వారు సత్యాన్నే తిరస్కరిస్తున్నారు. వీరే ప్రవక్త (స)నూ, మిమ్మల్ని మీ ఇళ్ళ నుండి గెంటివేసారు. ఎందుకంటే మీరు మీ ప్రభువును విశ్వసించారు గనుక, ఈ అవిశ్వాసులు మీ స్నేహానికి తగరు. వీరి స్నేహం కోసం మీరు ప్రవక్త (స) రహస్యాలను వారికి అందిస్తారా? మీ రహస్య బహిరంగ విషయాలన్నీ నాకు తెలుసు అని పేర్కొనుటం జరిగింది.

అదేవిధంగా మక్కా అవిశ్వాసులతో సంబంధాలు త్రైంచుకోవాలని కూడా ఆదేశించడం జరిగింది. ఎందుకంటే వీరితో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉండటం విశ్వాసానికి విఫూతం కలిగిస్తుంది. వీరికి ఇబ్రాహిమ్ (అ) యొక్క అదర్శాన్ని గురించి బోధించటం జరిగింది. అనవసర బంధాల్ని త్యజించి ప్రవక్త (స)తో గట్టి సంబంధాలు కలిగి ఉండండి అని ఉపదేశించడం జరిగింది.

60. అల్ ముమ్తహినహూ

ఆయత్లు : 13

అవతరణ : మటినాలో

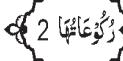
పరమ కరుణామయుడు అపోర కృపాలీలుడు అయిన
అల్లాహూ పేరుతో

(1) ఓ విశ్వాసులారా! మీరు నా మార్గంలో జిహ్వద్
చేయటానికి, నా ప్రసన్నతను పొందటానికి బయలు
దేరినపుడు నాకూ, మీకూ శత్రువులైన వారితో
స్నేహం చేయకండి. అసలు మీరు వారితో స్నేహం
ఎలా చేస్తారు, మీ వద్దకు వచ్చిన సత్యాన్ని వారు
విశ్వాసించటానికి నిరాకరించారు కదా? కేవలం మీరు
మీ ప్రభువైన అల్లాహూను విశ్వాసించారనే నేరంపై
వారు దైవప్రవక్తనూ, స్వయంగా మిమ్మల్ని దేశ
బహిష్మరణకు గురిచేశారు. ఇది వారి వైఫారి. ఇలాంటి
వారికి మీరు రహస్యంగా స్నేహ సందేశం
పంపుతారా? వాస్తవానికి మీరు రహస్యంగా చేసేది,
బహిరంగంగా చేసేది అంతా నాకు బాగా తెలుసు.
మీలో అలా ఎవరు చేసినా అతను నిశ్చయంగా
తిన్నని మార్గం నుండి తప్పిపోయినట్టే.

(2) వారి వైఫారి ఎలా ఉండంటే, ఒకవేళ మీరు వారి
చేతికి చిక్కినట్లయితే వారు మీకు విరోధులైపోయి,
చేప్పలతో, మాటలతో మిమ్మల్ని వేధిస్తారు. మీరు
ఎలాగైనాసరే అవిశ్వాసులై పోవాలని వారు
కోరుతారు.

(3) ప్రతియం నాడు మీ బంధుత్వాలు గానీ, మీ
సంతానం గానీ ఏ విధంగానూ పనికిరావు. ఆ
రోజున అల్లాహూ మీ మధ్య ఎడబాటు కలిగిస్తాడు,
ఆయనే మీ కర్మలను చూసేవాడు.

2

13

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخَلُّوْا عَدُوِّيْنَ وَعَلُوَّكُمْ
أُولَيَاءُ تُلْقَوْنَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقُدْ كَفَرُوْا بِهِمَا
جَاءَكُمْ مِّنَ الْحَقِّ مُخْرِجُوْنَ الرَّسُوْلَ وَإِلَيْا كُمْ
آنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ
جِهَادًا فِي سَبِيلِيْنَ وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِيْنَ تُسِيرُوْنَ
إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلُهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءً

السَّبِيلِ ﴿1﴾

إِنْ يَشْقُفُوْكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءٌ وَيَبْسُطُوا
إِلَيْكُمْ أَيْدِيهِمْ وَالْسِنَتُهُمْ بِالسُّوءِ وَوَدُوا لَوْ
تَكُفُرُوْنَ ﴿2﴾

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ
الْقِيَمةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
بِصِيرَتِكُمْ ﴿3﴾

- (4) ఇబ్రాహీమ్‌లో, ఆయన సహచరులలో మీకై ఒక మంచి ఆదర్శం ఉన్నది. వారు తమ జాతివారితో స్పృష్టంగా ఇలా అన్నారు, “మీపట్ల, దేవుళ్ళి వదలి మీరు పూజించే ఇతర దైవాల పట్ల మేము పూర్తిగా విసిగిపోయాము. మేము మిమ్మల్ని తిరస్కరించాము. మీరు ఏకైక ప్రభువైన అల్లాహును విశ్వసించ నంతరకు మాకూ మీకూ మధ్య విరోధ, విద్యేషాలు ఉండిపోతాయి. అయితే ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రితో ఇలా అనటం, “నేను మీ మన్నింపు కొరకు తప్పకుండా అల్లాహుకు విస్మిస్తాను” మీ కొరకు అల్లాహు నుండి మరేదీ పొందే అధికారం నాకు లేదు (మాత్రం మినహాయించదగినది). “మా ప్రభూ! మేము నిన్నే నమ్మకున్నాము, నీ వైపునకే మేము మరలాము, నీ సన్నిధికే మేము మరలిరావలసి ఉన్నది. (5) ప్రభూ! మమ్మల్ని అవిశ్వాసుల కొరకు పరీక్షా విషయంగా చేయకు. ప్రభూ! మా తప్పులను మన్నించు, నిస్సందేహంగా నీవే మహశక్తి సంపన్ముడవు, గొప్ప వివేకవంతుడవూను.” (6) వారి (జీవన సరళి)లోనే మీకూ, అల్లాహునూ, అంతిమ దినాన్నే నమ్మకున్న ప్రతి వ్యక్తికీ గొప్ప ఆదర్శం ఉన్నది. ఎవడైనా దీనికి విముఖుడైతే, అల్లాహు ఏ అవసరమూ లేనివాడు, స్వతహాగా ప్రశంసనీయుడు. (7) బహుశా మీకు - మీ విరోధులకూ మధ్య ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అల్లాహు, ప్రేమను కలిగించటం అసంభవమేమీ కాదు. అల్లాహు సర్వశక్తిమంతుడు; ఇంకా ఆయన క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (8) ఎవరైతే ధర్మం విషయంలో మీతో యుద్ధం చేయలేదో, మిమ్మల్ని మీ ఇళ్ళ నుండి వెళ్ళగాట్లేదో, వారిపట్ల మీరు మంచితనంతో, న్యాయంతో వ్యవహారం చటాన్ని అల్లాహు నిరోధించడు. అల్లాహు న్యాయం చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُوا مِنْكُمْ وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُوْنِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا
بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا سْتَغْفِرَنَ
لَكَ وَمَا أَمْلَكْتُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ آنَبْنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ ﴿4﴾

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا
رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿5﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ
يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ
هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿6﴾

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ
عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوْدَةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿7﴾

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي
الَّذِينَ وَلَمْ يُعْرِجُو كُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبْرُو هُمْ
وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿8﴾

(9) ఎవరు మీతో ధర్యం విషయంలో యుద్ధం చేశారో, మిమ్మల్ని మీ ఇళ్ళ నుండి బహిప్యరించారో, మిమ్మల్ని బహిప్యరించటంలో పరస్పరం సహకరించుకున్నారో వారితో మీరు స్నేహం చేయటాన్ని మాత్రం అల్లాహ్ వారిస్తున్నాడు. అటువంటి వారితో స్నేహం చేసేవారే దుర్మార్గులు.

(10) ఓ విశ్వాసులారా! విశ్వసించిన స్త్రీలు మీ వద్దకు వలస వచ్చినప్పుడు పరీక్షించి తెలుసుకోండి. వారి విశ్వాసం ఎంత వాస్తవమైనదో అల్లాహ్ యే బాగా ఎరుగును. తరువాత, వారు విశ్వసించినవారే అని మీకు తెలిస్తే, వారిని అవిశ్వాసుల వద్దకు తిరిగి పంపకండి. వారూ అవిశ్వాసులకు ధర్యసమ్మతం కారు, అవిశ్వాసులూ వారికి ధర్యసమ్మతం కారు, అవిశ్వాసులైన వారి భర్తలు వారికిచ్చిన 'మహార్' వారికి తిరిగి ఇచ్చివెయ్యండి. మీరు వారికి ఇప్పవలసిన మహార్ వారికి ఇచ్చివేస్తే, అప్పుడు మీరు వారిని వివాహమాడటంలో దోషం లేదు. స్వయంగా మీరు కూడ అవిశ్వాసులైన స్త్రీలను మీ వివాహ బంధంలో ఆపి ఉంచకండి. అవిశ్వాసులైన మీ భార్యలకు మీరు ఇచ్చిన మహార్ను అడిగి వెనక్కి తీసుకోండి. అలాగే అవిశ్వాసులు విశ్వసిసులైన తమ భార్యలకు ఇచ్చిన మహార్ను వారు తిరిగి తీసుకోవచ్చు. ఇది అల్లాహ్ ఆజ్ఞ. ఆయన మీ మధ్య తీర్పు చేస్తున్నాడు. ఆయన సర్వమూ తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడూను. (11) ఒకవేళ అవిశ్వసిసులైన మీ భార్యల మహార్లోని కొంతభాగమేదైనా అవిశ్వాసుల నుండి మీకు తిరిగి లభించకపోతే, తరువాత మీ వంతు వచ్చినప్పుడు, ఎవరి భార్యలైతే ఆ ఔషధం ఉండిపోయారో, వారికి వారు ఇచ్చి ఉన్నంత మహార్ మొత్తాన్ని చెల్లించండి. మీరు విశ్వసించి దేవునికి భయపడుతూ ఉండండి.

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ
وَأَخْرَجُوكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ
إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوْلُوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
فَأُولَئِكُمْ هُمُ الظَّالِمُونَ ⑩

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنُ
مُهَاجِرِتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ لَهُنَّ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ
فَإِنْ عِلِّمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنِتٍ فَلَا تُرْجِعُوهُنَّ إِلَى
الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ
وَأَتُوْهُمْ مَا آنْفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ
تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَلَا
تُمْسِكُوا بِعِصْمِ الْكَوَافِرِ وَاسْكُوا مَا آنْفَقْتُمْ
وَلَا يَسْأَلُوا مَا آنْفَقُوا اذْلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَعْلَمُ
بِيَنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيهِمْ حَكِيمٌ ⑩

وَإِنْ فَائِكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ
فَعَاقِبَتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ مِثْلَ
مَا آنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ
مُؤْمِنُونَ ⑪

(12) ఓ ప్రవక్త! విశ్వసించిన స్త్రీలు బైతుల్లత్ చేయటానికి నీ వద్దకు వచ్చి, తాము ఎవరినీ అల్లాహూకు సాటిగా కల్పించము అనీ, దొంగతనం చేయము అనీ, వ్యభిచారం చేయము అనీ, తమ సంతానాన్ని హత్య చేయము అనీ, తమ కాళ్లా చేతుల మధ్య ఏ అపనిందనూ కల్పించి తీసుకురాము అనీ, ధర్మసుమృతమైన మంచి విషయాలలో మీకు అవిధీయత చూపము అనీ ప్రమాణం చేస్తే, వారి నుండి బైతుల్లత్ తీసుకో; వారిని క్షమించు అని అల్లాహూను ప్రార్థించు. నిశ్చయంగా అల్లాహూ ఎంతో క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (13) ఓ విశ్వాసులూరా! అల్లాహూ ఆగ్రహినికి గురిఅయిన వారిని మీ స్నేహితులుగా చేసుకోకండి. సమాధులలో పడి ఉన్న అవిశ్వాసులు నిరాశచెందినట్లుగా, వారు పరలోకం పట్ల నిరాశచెందారు.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنُتُ يُبَأِ يَعْنَكَ عَلَى
أَنْ لَا يُشْرِكُنَّ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسِرِّ فَنَ وَلَا يَزِينُ
وَلَا يَقْتُلُنَّ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِيْنَ بِبُهْتَانٍ
يَفْتَرِيْنَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيْنَكَ
فِي مَعْرُوفٍ فَبَأِيْعَهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿12﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَوَّلُوا قَوْمًا غَضِيبَ اللَّهِ
عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَيْئِسَ
الْكُفَّارُ مِنْ أَصْطَحِ الْقُبُورِ ﴿13﴾

ع ٢

1 - 13 వాక్యాలు

వాక్యాల సంబంధం : వలసపోయిన తరువాత కూడా అవిశ్వాసులతో రహస్య సంబంధాలు కలిగి ఉన్న బలహీన ముస్లిములను హెచ్చరించడం జరిగింది. అల్లాహూ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు ద్రోహం తలపెడితే తీర్మానించిన నాడు విపత్తురు పరిణామాల్చి ఎదుర్కొనవలసి వస్తుందని మందలించడం జరిగింది. ఆ రోజు బంధువిత్ర సంబంధాలన్నీ సమాప్తమవతాయని గుర్తు చేయబడింది. ఇబ్రాహిమ్ (అ) అల్లాహూ కొరకు వలసవెళ్ళారు. అల్లాహూ కొరకు బంధువులను, మిత్రులను అందరినీ వదులుకున్నారు.

అదే విధంగా మక్కా నుండి వలస వచ్చిన స్త్రీలను పరీక్షించుకోనంత వరకు ముస్లిముల్లో చేర్పురాదని, ఆదేశించడం జరిగింది. ఇస్లాం కొరకు వలసవచ్చిన స్త్రీలతో ఇస్లాంపై జీవితం గడుపుతామని వాగ్గానం తీసుకోమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది. చివరగా యూదులతో, అవిశ్వాసులతో స్నేహ సంబంధాలు ఉంచరాదని, ఇద్దరి పర్యవసానం ఒకటే అని స్పృష్టపరచబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం ప్రకారం దీని ప్రారంభ వాక్యాలు హతిబ్ బిన్ అబీ బల్ల గురించి అవతరించాయి. వీరు ఒడ్రీ సంగ్రామంలో పాల్చాన్నవారిలో మొట్టమొదట వలసపోయిన వారిలో ఒకరు. హద్దెబియా ఒప్పందం తరువాత మక్కా అవిశ్వాసులు వాగ్గాన భంగానికి పాల్పడ్డారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మక్కాపై దండయాత్ర చేసే నిర్ణయం తీసుకున్నారు. యుద్ధానికి సిద్ధం కమ్మని ముస్లిములను ఆదేశించారు. అయితే ఇది మక్కాపై అని చాలా కొద్దిమందికి తెలియవర్షుడం జరిగింది. హతిబ్ బిన్ అబీ బల్ల మక్కాకు చెందిన వారు కారు. వేరే ప్రాంతం నుండి, ఉన్నాన్ బిన్ అఫ్�స్వ్ ద్వారా వచ్చి స్థిరపడ్డారు. ఆయన మక్కా నుండి మదీనాకు వలసపోయారు. కాని

ఆయన సంతానం, సోదరులు పినతండ్రి ఇంకా మక్కాలోనే ఉన్నారు. ఒకవేళ ముస్లిములు మక్కాపై దండయాత్ర చేస్తే అక్కడి ముస్లిములు తమ బంధువులను కాపాడుకుంటారు. కానీ తన బంధువులను ఖైరైష్ ప్రజలు రక్షించాలంటే వారికి ఏదోవిధంగా సహకరించాలి అనే అలోచన ఆయనకు తట్టింది. (బుఫారీ, ముస్లిమ్, అహ్మద్). అప్పుడు ఆయన సారహో అనే ప్రైకి రహస్య ఉత్తరం ఇచ్చి మక్కా పంపారు. ఈ సంగతి దైవవాణి ద్వారా ప్రవక్త (స) కు తెలిసింది. ప్రవక్త (స) వెంటనే అలీ (ర), అబ్బామర్స్స్, జాబీర్ బిన్ అవ్వమ్లలను పంపారు. ఆమె మీకు రౌజ్ఫాఫ్లో కలుస్తుందని, ఒకవేళ ఆమె ఉత్తరం ఇచ్చివేస్తే విడిచి పెట్టమని, లేదా చంపివేయమని సూచించారు. వారు ఆమెను రౌజ్ఫాఫ్లో పట్టుకున్నారు. అనేక విధాలుగా హెచ్చరించిన తరువాత ఆమె తన జడలో దాచి ఉంచిన ఉత్తరాన్ని తీసిఇచ్చింది. అందులో హతిబ్ ప్రవక్త (స) పథకాలను గురించి అవిశ్యాసులకు తెలియపరిచారు. నీవిలా ఎందుకు చేసాపని అతన్ని ప్రవక్త (స) ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఆయన ఓ అల్లాహో ప్రవక్త! నా గురించి తొందర పడకండి అని, ఉత్తరం ప్రాయడానికి గల కారణాన్ని విస్మివించుకున్నారు.

ప్రవక్త (స) తన అనుచరులతో ‘ఇతను సత్యం పలుకుతున్నాడు’ అని అన్నారు. అప్పుడు ఉమర్ (ర) ప్రవక్త (స)తో, మీరు ఆజ్ఞాపిస్తే ఇతని మెడ నరికివేస్తాను’ అని అన్నారు. దానికి ‘ఇతను బద్రీ యుద్ధంలో పోల్చాన్నాడు. అందులో పోల్చాన్న వారందరి గురించి అల్లాహోకు బాగా తెలుసు’ అని ప్రవక్త (స) బదులిచ్చారు. అది విని ఉమర్ (ర) కించ్చు కార్చి, అల్లాహో, ఆయన ప్రవక్తకే బాగా తెలుసు అని అన్నారు.

వాక్యం చివర అవిశ్యాసులతో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉన్నహారు మార్గభ్రష్టులోతారు అని విశదపర్చబడింది. అల్లాహో ఖుర్జాన్ అనేకచోట్ల అవిశ్యాసులతో, విగ్రహాధకులతో, యూదులు మరియు క్రైస్తవులతో స్నేహ సంబంధాలు కలిగి ఉండరాదని కలినంగా హెచ్చరించారు. (అన్నిసా : 144).

3 : మీరు ఏ సంతానం, బంధువుల కోసం అవిశ్యాసులతో స్నేహం చేయదలిచారో వారు తీర్చుదినం నాడు నరకాగ్ని శిక్ష నుండి మిమ్మల్ని కాపాడలేరు. ఆ రోజు ఒకరి నుండి ఇంకాకరు వేరైపోతారు. ఎవరూ ఎవరికీ పనికిరారు. అలాంటప్పుడు ఇతరుల కోసం మీ పరలోకాన్ని ఎందుకు నాశనం చేసుకుంటారు? మీరు చేస్తున్నవన్నీ అల్లాహోకు తెలుసు. ఆయనకు భయపడుతూ, ఆయనకు ప్రీతి కలిగించే కార్యాల్యే చేస్తూ ఉండండి అని హితబోధ చేయబడింది.

4 : విగ్రహాధకులకు చాల దూరంగా ఉండాలని హెచ్చరిస్తూ ఇబ్రాహీమ్, అతని అనుచరుల జీవితాన్ని ఆదర్శంగా ఎన్నుకోమ్మని అల్లాహో ఆదేశించాడు. వారు అల్లాహో శత్రువులతో సంబంధాలు త్రైంచుకోవటంలో ఏమాత్రం వెనుకాడలేదు. బంధువు గురించి కూడా అలోచించకుండా తెగించి ప్రకటించారు. మీరు బహుదైవారాధకులని, మేము ఏక దైవారాధకులమని స్పష్టంగా తెలియపరిచారు. అయితే ఇబ్రాహీమ్ తన తండ్రితో మీ గురించి అల్లాహోతో దుఱ చేస్తానని వాగ్దానం చేసారు. కానీ తన తండ్రి విశ్వసించడనే విషయం తెలిసిన తరువాత తన తండ్రి గురించి దుఱ చేయడం మానివేసారు.

10 : హుదైబియా ఒప్పందం ప్రకారం, “మక్కా అవిశ్యాసి ఇస్లాం స్వీకరించి మదీనా వలసపోతే ప్రవక్త (స) అతన్ని మక్కా పంపివేయాలి. ఒకవేళ మదీనా నుండి మక్కా వెళ్లిపోతే తిరిగి పంపడం జరుగదు అనే ఒప్పందం కూడా ఉండేది. అయితే ఇందులో ప్రైల గురించి ఏమీ పేర్కొనబడలేదు. ఆ తరువాత ఉమ్మె కుల్సుమ్ బిన్తె ఉఫ్బ బిన్ అబీ ముయాత్, ఇంకా ఇతర ముస్లిం ప్రైలు మక్కా నుండి మదీనా వలసపోయారు. అప్పుడు 10, 11 వాక్యాలు అవతరించాయి. వీటి ప్రకారం ప్రవక్త (స) వారిని తిరిగి పంపలేదు.

ఇటువంటి స్ట్రీలను పరీక్షించాలని, అయితే వాస్తవం అల్లాహోకే తెలుసునని, వారు విశ్యాసులని తేలితే వారిని

వారి అవిశ్వాస భర్తలవద్దకు పంపరాదని, ఎందుకంటే ఇష్టుడు విశ్వాస ట్రై అవిశ్వాస పురుషునికి ధర్మసమృతం కాదని, విశ్వాసం వారిద్దరి మధ్య ఉన్న సంబంధాలను తెంచివేసిందని ఆదేశించబడింది. ఆదేవిధంగా ప్రవక్త సహచరులకు కూడా తమ అవిశ్వాస భార్యలతో సంబంధాలు త్రైంపుకోమని, ఇకముందు, అవిశ్వాస ట్రైలను వివాహమాడరాదని ఆదేశించడం జరిగింది. ఈ వాక్యం అవతరించిన తర్వాత ఉమర్ (ర), తల్హసో బిన్ ఉబేదుల్లాహో (ర) తమ అవిశ్వాస భార్యలకు విడాకులు ఇచ్చివేసారు.

అల్లాహో ఆదేశం : ఒకవేళ ఏ స్త్రీ అయినా ధర్మభ్రష్టతకు పొల్పాడి అవిశ్వాసుల వద్దకు వెళ్ళిపోతే, అవిశ్వాసిని పెళ్ళాడితే, ఆ అవిశ్వాస భర్త మహర్సును మొదటి ముస్లిం భర్తకు తిరిగి ఇష్వకపోతే, తరువాత ముస్లిములకు, అవిశ్వాసులకు యుద్ధం జరిగితే, అందులో ముస్లిములు యుద్ధ ధనం పొందితే దాని నుండి (అంటే మాతె గనీమత్త నుండి) ప్రభుత్వం అతని మహర్ సామ్య చెల్లిస్తుంది.

ప్రవక్త (స) అనుచరుల భార్యలు మార్గభ్రష్టత్వానికి గురై అవిశ్వాసుల వద్దకు వెళ్ళిపోతే, ముస్లిములకు యుద్ధ ధనం లభిస్తే ముందు అనుచరులకు వారి మహర్సు తిరిగి ఇచ్చివేయడం జరిగేది. ఆ తరువాత మిగిలిన యుద్ధ ధనాన్ని అందరికీ పంచిపెట్టటం జరిగేది. (త్రైసీరురురహ్మాన్)

11 : దీన్ని ట్రైల వాక్యం అని కూడా అంటారు. ఇందులో మక్కా విజయం సందర్భంగా అల్లాహో ప్రవక్త (స)కు ట్రైలతో వాగ్గానం తీసుకునే అనుమతి ఇచ్చాడు. ప్రవక్త (స) సఫా కొండపై కూర్చుని ట్రైలతో వాగ్గానం తీసుకున్నారు. అనేకమంది ట్రైలు తండ్రోపతండ్రాలుగా వచ్చి ఇస్తోం స్వీకరించారు.

అయిష్టో (ర) ఉల్లేఖనం : ట్రైలు మక్కా నుండి మదీనా వలస వచ్చేవారు, ప్రవక్త (స) వారి విశ్వాసాన్ని పరీక్షించేవారు. ఎవరి పట్ల సంతృప్తి చెందితే వారితో 'నేను నీతో వాగ్గానం తీసుకున్నాను' అని పలికేవారు. అల్లాహో సాక్షి! ఆయన ట్రై చేతిపై తన చేతిని ఏనాడూ పెట్టలేదు. (సహీహో బుఫారీ - హ.నె. 4512)

అల్లాహో తన ప్రవక్తను ట్రైలతో అల్లాహోకు సాటి కల్పించం, దొంగతనం చేయం, వ్యభిచారానికి పొల్పడం, తమ సంతానాన్ని చంపం అనే విషయాలపై వాగ్గానం తీసుకోమని ఆదేశించాడు. (త్రైసీరురురహ్మాన్)

12 : ఇందులో అల్లాహో విశ్వాసులను అవిశ్వాసులతో స్నేహ సంబంధాలు ఉంచరాదని, స్నేహం చేసి అల్లాహో ఆగ్రహసోనికి గురికారాదని పోచ్చరించాడు. కొండరు వ్యాఖ్యాతలు ఈ వాక్యం యూదులకే వర్తిస్తుందని అభిప్రాయపడుతున్నారు. అయితే ఈ వాక్యం అవిశ్వాసులందరికీ వరిస్తుంది అనేది వాస్తవం. (త్రైసీరురురహ్మాన్)